

Słowotwórstwo i ortografia

budowa słowotwórcza, wyrazy złożone, ą/ę, wymiany, wielka i mała litera

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 25 pkt

Czas: 45 min

9 zadań · 25 punktów · 45 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Która forma czasownika jest poprawna?

- A. idem B. chodzem C. widzom **D. biorę**

Odpowiedź: D**Rozwiązanie:** Poprawnie: biorę.

Błędne odpowiedzi: błędne końcówki.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Który zapis jest zgodny z zasadami pisowni obowiązującymi od 2026 roku?

- A. most Poniatowskiego B. park Śląski
C. Aleja Róż D. pomnik Mikołaja Kopernika

Odpowiedź: C**Rozwiązanie:** Wielką literą: Aleja Róż.

Błędne odpowiedzi: dawna zasada.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Który wyraz jest złożeniem?

- A. maszyna do szycia B. kolej linowa
C. wieczne pióro **D. gwiazdozbiór**

Odpowiedź: D**Rozwiązanie:** gwiazdozbiór — złożenie.

Błędne odpowiedzi: inne rodzaje wyrazów złożonych.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Czy wyraz jest podzielny słowotwórczo?

1. ryba — **podzielny / niepodzielny**
2. nocny — **podzielny / niepodzielny**
3. domek — **podzielny / niepodzielny**
4. dom — **podzielny / niepodzielny**

Odpowiedź: 1. niepodzielny słowotwórczo; 2. podzielny słowotwórczo; 3. podzielny słowotwórczo; 4. niepodzielny słowotwórczo

Rozwiązanie: Wyraz pochodny da się objaśnić innym wyrazem.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Podaj temat słowotwórczy (wyraz podstawowy) i formant.

1. ogrodnik — _____, formant: _____
2. sklepikarz — _____, formant: _____
3. dobroć — _____, formant: _____

Odpowiedź: 1. ogród, -nik; 2. sklepik, -arz; 3. dobry, -ość

Rozwiązanie: Temat + formant.

Punktacja:

1. **1 pkt** — „ogrodnik”
2. **1 pkt** — „sklepikarz”
3. **1 pkt** — „dobroć”

Zapisz przymiotnik złożony poprawnie.

1. białe + czerwone → _____
2. słodkie + kwaśne → _____
3. ciemne + włosy → _____
4. północno + amerykański → _____

Odpowiedź: 1. białoczerwony; 2. słodko-kwaśny; 3. ciemnowłosy; 4. północnoamerykański

Rozwiązanie: Łącznie (nierównorzędne) lub z łącznikiem (równorzędne).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Wpisz ą, ę, om, em, on albo en.

1. k om pot
2. ag en t
3. t em peratura
4. k on kurs

Odpowiedź: 1. kompot; 2. agent; 3. temperatura; 4. konkurs

Rozwiązanie: Samogłoski nosowe i grupy om, em, on, en.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Uzasadnij pisownię wymianą głosek.

1. róg — _____
2. mucha — _____
3. wóz — _____

Odpowiedź: 1. np. rogi (ó wymienia się na o); 2. np. muszka (ch wymienia się na sz); 3. np. wozy (ó wymienia się na o)

Rozwiązanie: Wyrazy pokrewne i formy.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Wybierz wielką albo małą literę i zapisz poprawnie.

1. (p/P)oniedziałek — _____
2. (m/M)orze (b/B)altyckie — _____
3. (j/J)ęzyk (p/P)olski — _____
4. (b/B)oże (n/N)arodzenie — _____

Odpowiedź: 1. poniedziałek; 2. Morze Bałtyckie; 3. język polski; 4. Boże Narodzenie

Rozwiązanie: Zasady 2026.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (25 pkt)

25–23 pkt: bardzo dobry · 22–19 pkt: dobry · 18–14 pkt: dostateczny · 13–10 pkt: dopuszczający · 9–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.